

Tại sao kinh tế Hoa Kỳ vẫn mạnh?

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Tháng 2/2019 vừa qua, một kỷ lục đã đánh dấu cho nền kinh tế Hoa Kỳ. Là con số nợ của quốc gia Hoa Kỳ đã vượt qua mức 22 trillion, tức 22 ngàn tỷ Mỹ Kim, con số vĩ đại ngoài mức tưởng tượng.

Để dễ hiểu hơn, con số nợ 22 trillion có nghĩa mỗi người dân Hoa Kỳ, già trẻ lớn bé, nếu chia đều số nợ này, mỗi người dân mắc nợ 64,000 Mỹ Kim. Hay nói cách khác, một em bé sơ sinh, vừa lọt lòng mẹ chào đời tại Hoa Kỳ, đã bị quàng ngay vào cổ một món nợ là 64 ngàn Mỹ Kim!

Lý do món nợ quốc gia ngày một tăng nhiều và tăng nhanh gia tốc là vì ngân sách của chính quyền mỗi năm đều thâm thủng và con số thiếu hụt chi ngày một tăng nhanh hơn. Cho năm 2018 vừa qua, con số thâm thủng ngân sách của chính quyền là 779 tỷ Mỹ Kim. Và dĩ nhiên cho năm 2019 này, con số thâm thủng ngân sách còn tăng hơn nữa, nhiều phần sẽ đến cả ngàn tỷ Mỹ Kim!

Thiếu hụt ngân sách giản dị là chính quyền chi ra nhiều hơn so với tiền thuế thu vào. Và đạo luật cắt thuế của chính quyền Trump đưa ra với giảm thuế lên đến 1.5 trillion Mỹ Kim, đã được cả Hạ Viện lúc còn đa số Cộng Hòa, và Thượng Viện thông qua đã làm ngân sách thâm thủng tối đa! Luật cắt thuế này đã làm lợi nhiều cho các công ty và giới giàu, hưởng hết các

lợi lộc do cắt t đem lại. Dân nghèo không được lợi bao nhiêu. Nhiều người còn thấy thuế tăng lên vì bị mất những khoản khấu trừ do thuế tiểu bang như tại New York, California.v.v..

Những đạo luật cắt thuế này đã làm thị trường chứng khoán tăng nhiều vì các công ty hưởng lợi lớn do thuế ít nên mua lại stock của công ty, làm tăng giá stock! Kinh tế cũng mạnh hơn khi thị trường chứng khoán đi lên. Nên dù luật cắt thuế đã làm ngân sách quốc gia thâm thủng nhiều, ảnh hưởng trên nền kinh tế cũng không phải nhỏ.

Thực sự kinh tế Hoa Kỳ đã hồi phục và phát triển mạnh hơn từ những năm cuối của Obama. Hai năm đầu của Trump chỉ là nối tiếp đà phát triển kinh tế do những nền móng do chính quyền Obama đặt ra từ những năm trước. Và đạo luật cắt thuế không phải là điều tối cần để hồi phục kinh tế như trước nữa. Ảnh hưởng chính của luật cắt 1.5 trillion thuế là đã làm gia tăng thâm thủng ngân sách, tăng món nợ quốc gia. Và hưởng lợi chính là giới giàu, đã giàu càng giàu thêm nhờ giảm tiền thuế phải đóng, tạo nên chênh lệch lợi tức giữa giới giàu và giới nghèo gia tăng tới mức kỷ lục, không thua gì hồi thập niên 20's của lịch sử Hoa Kỳ.

Nhiều kinh tế gia cho rằng ngân sách thâm thủng trầm trọng và món nợ quốc gia tăng vọt phi mã sẽ làm tai hại cho nền kinh tế Hoa Kỳ. Như kinh tế gia Carmen Reinhart và Kenneth Rogoff của Harvard trong khảo cứu về 800 năm lịch

sử của các khủng hoảng kinh tế của nhân loại, đã cho rằng khi món nợ quốc gia lên quá cao, hơn mức 100% của tổng sản lượng quốc gia, sẽ gây ra sụp đổ kinh tế cho quốc gia đó.

Theo ước tính của văn phòng Congressional Budget Office, lo về ngân sách của Quốc Hội, mức thâm thủng ngân sách của chính quyền Hoa Kỳ cho năm 2019 sẽ là 900 tỷ Mỹ Kim, 78% của GDP, tổng sản lượng quốc gia của Hoa Kỳ. Như vậy đã mấp mé con số 100% tỷ lệ do Reinhart và Rogoff đưa ra, đưa đến sụp đổ kinh tế.

Nhưng những dữ kiện về kinh tế của Hoa Kỳ mấy năm gần đây cho thấy nền kinh tế Hoa Kỳ vẫn mạnh và phát triển, không có dấu hiệu gì của suy đồi như Reinhart và Rogoff tiên đoán! Con số thất nghiệp ở dưới mức 4%, thấp nhất từ 50 năm nay. Tiền lương nhân công tăng nhanh trong hai năm nay. Con số tăng trưởng kinh tế của GDP là 3-4% mỗi năm Trong khi đó mức lạm phát vẫn ở dưới mức 2%, được Federal Reserve coi như là mức trung dung, không cao không thấp, có nghĩa lạm phát gần như không thấy! Trường hợp này được coi là kinh tế ở giai đoạn vàng son, goldilock economy, tăng trưởng nhưng không bị lạm phát!

Nhưng tại sao kinh tế Hoa Kỳ vẫn mạnh khi ngân sách thâm thủng trầm trọng, ngày càng tăng nhiều hơn. Và món nợ quốc gia đã lên đến con số kinh hoàng, không tưởng tượng nổi là 22 ngàn tỷ Mỹ Kim! Câu trả lời giản dị nhất là do đồng Mỹ Kim! Mỹ Kim ở ngôi vị bá chủ về tiền tệ, bỏ xa mọi thứ tiền tệ

khác. Tất cả mọi dịch vụ mua bán của quốc tế đều dùng Mỹ Kim là đơn vị để tính toán và trao đổi. Và mọi hệ thống ngân hàng của toàn cầu đều dùng căn bản là Mỹ Kim. Có nghĩa mọi chuyện mậu dịch và tín dụng đều phải qua tay của Hoa Kỳ với Mỹ Kim là tiền tệ để trao đổi và mua bán, không tiền tệ nào khác bén gót thay thế được!

Và dĩ nhiên chuyện quan trọng hơn cả là Mỹ Kim do chính quyền Hoa Kỳ ban hành và kiểm soát! Đúng hơn do Federal Reserve nắm mọi quyết định tối hậu.

Khi một chính quyền in ra tiền của quốc gia mình và dùng chính tiền Mỹ Kim để phát hành công khố phiếu Treasury bond để đi vay nợ, người mua công khố phiếu đã lệ thuộc vào người đi vay, ở đây là chính quyền Hoa Kỳ. Và hoàn toàn đặt số phận của mình vào sự định đoạt có trả nợ hay không của chính quyền Hoa Kỳ! Như thế khi Trung Hoa mua 3 trillion Treasury bonds, Nhật giữ 1 trillion, Saudi Arabia giữ 1 trillion khác, các xứ này lệ thuộc vào lòng tốt của chính phủ Hoa Kỳ có trả nợ hay sẽ quịt luôn! Hay dù Hoa Kỳ không tuyên bố sẽ quịt, nếu để luôn số tiền nằm chết ở đó để ăn lãi, cũng sẽ chỉ là một con số nằm trong computer, chính quyền Hoa Kỳ muốn quịt lúc nào là quịt lúc đó, không làm gì hơn được!

Điều đó có nghĩa hơn 30 năm nay, dân Tàu è cổ ra sản xuất các món hàng sang Hoa Kỳ để dân Mỹ xài, đổi lại lấy một con số 3 trillion trong computer! Saudi Arabia bơm bao nhiêu

triệu thùng dầu để dân Mỹ lái xe, cũng được một con số 1 trillion khác để đó làm cảnh!

Đây chính là lợi thế của đồng Mỹ Kim là bá chủ tiền tệ và chính quyền Hoa Kỳ phát hành tiền Mỹ Kim và công khố phiếu bằng Mỹ Kim để vay nợ! Có nghĩa con số nợ quốc gia của Hoa Kỳ dù là 22 trillion, cũng chỉ là một con số có thể bị chính quyền Hoa Kỳ và Federal Reserve Bank làm cho trở thành vô nghĩa bất cứ lúc nào!

Đây chính là căn bản của một chủ thuyết mới về tiền tệ, gọi là Modern Monetary Theory. Chủ thuyết này cho rằng một chính quyền nếu in tiền tệ của chính quốc gia mình, có thể in tiền vô tội vạ để tiêu xài và đầu tư, nếu không bị chuyện lạm phát ngăn trở. Dĩ nhiên chủ thuyết này chỉ dùng được cho Hoa Kỳ, không thể dùng được cho một xứ như Venezuela, với lạm phát phi mã, tiền tệ phải dùng bao bố để cân không đếm nữa vì vô giá trị! Một yếu tố khác để giúp cho Hoa Kỳ muốn tăng món nợ của mình lên bao nhiêu cũng được. Là thị trường tín dụng quốc tế cần đến thị trường mua bán Treasury Bonds để hoạt động hữu hiệu và trôi chảy. Con số Treasury bonds lưu hành hiện nay nhiều đến mức tất cả mọi thị trường về tín dụng đều lấy Treasury bonds làm chuẩn. Như chuyện vay nợ mua bán nhà cửa, mortgage bonds, mua bán xe cộ, các thị trường chứng khoán, futures v.v..... đều phải dựa vào thị trường treasury bonds. Nếu chính quyền Hoa Kỳ trả hết nợ quốc gia, không còn treasury bonds nữa để trao đổi, các thị trường khác sẽ rối

loạn và khủng hoảng kinh tế ngay. Nên Hoa Kỳ cần phải đi vay nợ và phát hành Treasury Bonds. Để giúp cho kinh tế toàn cầu chạy đều!!!

Trong giai đoạn hiện tại, nền kinh tế Hoa Kỳ hiện đang dẫn đầu thế giới. Trung Hoa là cường quốc kinh tế thứ hai sau Hoa Kỳ, nhưng đang trên con đường suy thoái nặng. Khủng hoảng về tín dụng tại Trung Hoa dù chính quyền cố che dấu, sẽ đưa đến quả bóng tín dụng vỡ tan. Điều này xảy ra trước cả khi có cuộc chiến mậu dịch với Trump. Gần như mọi hoạt động kinh tế của Trung Hoa đều rơi vào tình trạng bất động, trông chờ xem kết quả của thương thuyết mậu dịch giữa Hoa Kỳ và Trung Hoa. Với Tập Cận Bình càng lúc càng độc tài và muốn kiểm soát mọi lãnh vực kể cả kinh tế, các người làm kinh doanh Tàu đều bi quan. Có kẻ đã ví Trung Hoa sẽ trở thành Venezuela trong tương lai! Wang Xing, sáng lập công ty Meituan Dianping về bán đồ online, gọi năm 2019 là năm tệ nhất cho thập niên trước, nhưng sẽ là năm khà nhất cho cả thập niên sau đó!! Một thăm dò dư luận của công ty Hurun ở Thượng Hải cho biết trong 465 tỷ phú Tàu hiện nay, trước kia 2/3 tin tưởng vào tương lai, nay chỉ còn một phần ba. 14% hoàn toàn mất hết mọi tin tưởng vào tương lai. Một nửa số những kẻ giàu nhất Trung Hoa cho biết muốn chạy đi ngoại quốc hay đã bắt đầu chuyện giấy tờ để bỏ chạy.

Trường hợp của Chen Tianyong là điển hình. Làm giàu nhờ xây cất nhà cửa, Chen

định sang HongKong nhưng thấy không ổn vì Trung Hoa kiểm soát vùng này gắt gao hơn. Chen xin thông hành vào Hoa Kỳ với tư cách đầu tư nhưng phải đợi quá lâu. Nên Chen bỏ tiền sang đầu tư tại Mã Lai và chuyển tài sản sang đây. Nhưng Mã Lai cho hạn có 10 năm nên sau cùng Chen xin định cư tại Malta thuộc Liên Hiệp Âu Châu. Chen cho đăng chuyện chạy khỏi Trung Hoa của mình lên Internet nhưng bị kiểm soát và lấy xuống ngay!

Chuyện này cho thấy tình hình Trung Hoa hiện ngày một tồi tệ và khủng hoảng kinh tế sẽ là điều khó tránh khỏi được nếu Trump nhất quyết làm tới trong cuộc chiến mậu dịch với Trung Hoa. Yếu điểm của Trump và đang bị Tập Cận Bình lợi dụng là Trump sợ stock sẽ xuống nhiều hay crash nếu Trump nhất định tăng tariff đồ Tàu lên 25% vào tháng ba này. Nên nhiều phần Trump sẽ cho hoãn lại và thương thuyết tiếp!

Tây Âu hiện đang đi vào suy thoái kinh tế tuy chưa nặng lắm. Anh bị vụ Brexit, Pháp bị loạn vì biểu tình Yellow Vests, Đức bị ảnh hưởng về xuất cảng vì Tàu không mua đồ, Ý bị suy thoái nặng vì chính trị rối loạn. Tại Á Châu, Nhật và Đại Hàn cũng như Uìc bị ảnh hưởng vì Trung Hoa giảm thiểu nhập cảng nên cũng trên đà yếu kém về kinh tế.

Như thế hiện nay chỉ còn Hoa Kỳ là có kinh tế sáng giá nhất trên toàn cầu. Điều quan trọng nhất hiện nay là cuộc chiến mậu dịch với Trung Hoa. Nếu Hoa Kỳ thắng thế và ép buộc

được Trung Hoa phải theo những điều kiện khắt khe về mậu dịch Hoa Kỳ đưa ra, sức mạnh kinh tế của Hoa Kỳ còn có hy vọng lên cao hơn nữa.

Và chúng ta cũng chỉ hy vọng như thế để chờ ngày kinh tế Trung Hoa sụp đổ và tương lai sáng sủa hơn cho toàn cầu khi Trung Hoa suy tàn.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng
www.nguyendinhphung.com